

логії з російським та європейськими ринками, залишаться декілька крупних виробників молокопродуктів. Розпочатий процес концентрації вже зараз стимулює компанії до створення холдингів, корпорацій та інших об'єднань, що у майбутньому дасть шанс увійти у число гравців, які контролюватимуть увесь український ринок молочних продуктів. Лідери ринку здійснюють суттєвий вплив як на попит, стимулюючи підвищення вимог споживачів до якості продукції, так і на постачальників та роздрібні мережі, вимагаючи більш якісної сировини, кращих умов транспортування і зберігання товарів. Зусилля провідних компаній українського ринку зосереджені на розвитку асортименту і торгових марок. Це є підтвердженням того, що молочна промисловість України переймає світовий і російський досвід, який свідчить, що збільшення товарообігу виробників молочної продукції досягається за рахунок розширення асортиментного ряду і удосконалення упаковки, активної маркетингової політики [4].

Висновки. В результаті дослідження автор прийшов до висновку, що підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств молочної промисловості безпосередньо залежить від:

- наявності потужної сировинної бази, усталених зв'язків з постачальниками;
- впровадження нових стандартів якості молока і молочної продукції, контроль відповідності виробленої продукції затвердженим стандартам;
- наявності новітнього або модернізованого технологічного устаткування;

УДК: 631:338.49:339.12 (477.74)

- постійного оновлення асортиментного ряду;
- позиціонуванням продукції підприємства на ринку, яке встановлюється на підставі конкурентних переваг продукції;
- розмірів ринку збуту, які позначаються на величині попиту на продукцію;
- тенденцій розвитку економіки та ринку, тенденцій науково-технічного прогресу, стійких зрушень у структурі споживання;
- стабільності ринкової позиції підприємства, що зумовлюється сформованим іміджем та діловою репутацією;

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В.Г. Ціна як інструмент аналізу, оцінки і прогнозу економічних показників та виробничих параметрів підприємства // Економіка АПК. — 2004. — № 3. — С. 65—70.
2. Бондарено А.С. Факторний метод оцінки конкурентоспроможності підприємства: Кол. монографія у 2 т. // За ред. П.Т.Саблука, В.Я.Амбросова, Г.Є.Мазнева. — К.: ІАЕ, 2001. — Т. 1. — С. 620—623.
3. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. Посіб. — К.: Знання, 2008. — 679 с.
4. Музыченко О. Молокозаводы под продажу // Комментарий. — 2008. — № 41. — С. 12 — 13.
5. Як розвинути сировинну базу? // Молочна промисловість. — 2008. — № 5 (48). — С. 36 — 40.

Надійшла до редколегії 02.02.09 р.

О.М. Соловйова, асп.
Одеський державний
аграрний університет

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО РИНКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В статті досліджується стан розвитку інфраструктури аграрного ринку Одеської області. Дана оцінка тенденції росту кількості елементів інфраструктури аграрного ринку

Ключові слова: інфраструктура аграрного ринку, аграрний товаровиробник, елементи інфраструктури аграрного ринку

Ефективне функціонування ринку забезпечує його розвинена інфраструктура. Тому, з переходом України на ринкові відносини, тематика її інфраструктурного забезпечення аграрного ринку є актуальною.

Питаннями інфраструктурного забезпечення аграрного ринку та методологічних її основ приділяли значну увагу такі наукові працівники, як П.Т. Саблук, Д.Я. Карич, Ю.С. Коваленко [1], І.Ф. Чернявський [2], Р.А. Іванух, С.Л. Дусановський, Є.М. Білан [3] та інші. Усі вони всебічно досліджували інфраструктуру аграрного ринку як в цілому, так і в розрізі її елементів, характеризуючи стан їх розвитку та пропонуючи ідеї для покращення її існування.

Тематика інфраструктури аграрного ринку цікавить науковців і по нинішній день, так як за її ефективного функціонування проблема реалізації аграрної продукції відійде на другий план, даючи можливість сільгоспвиробнику акцентувати свою увагу на поліп-

Development of infrastructure of agrarian market of the Odesa area status is probed in the article. This estimation of tendency of growth of amount of elements of infrastructure of agrarian market

Key words: infrastructure of agrarian market, agrarian commodity producer, elements of infrastructure of agrarian market

шенні якості виробленої продукції та підвищенні її конкурентоспроможності.

Дослідження інфраструктури аграрного ринку України потребує, з нашої точки зору, розгляду тематики в розрізі районів. Тому, метою нашого дослідження — є аналіз забезпеченості інфраструктури аграрного ринку в Одеській області, використовуючи економіко — математичні методи.

Під інфраструктурою аграрного ринку розуміють “сукупність організаційних елементів” ринкової інфраструктури, які, об'єднавшись, дають змогу функціонувати господарським суб'єктам, розгалужувати свої економічні зв'язки, ефективно використовуючи ресурси землі, регулюючи рух товарно — грошових потоків [4].

Інфраструктуру аграрного ринку можна розділити на загальну та спеціалізовану. Загальна інфраструктура включає такі елементи, як банки, фондові та валютні біржі, інвестиційні компанії, страхові компанії. Спеціа-

лізована інфраструктура поділяється на організаційну та послугову. До організаційної можна віднести товарні біржі, торгові доми, роздрібні ринки, оптові ринки, аукціони, ярмарки, виставки, торгові палати. Послугова інфраструктура вміщує в собі інформаційні центри, пункти лізингу, консультаційні центри, дорадчі служби тощо.

Інфраструктура аграрного ринку Одеської області характеризується розгалуженою системою її елементів, кількість яких щорічно зменшується. Характеризуючи її стан, починаючи з 2005 року і закінчуючи 2008 роком, можна зазначити про спад кількісного складу її елементів (рис.1).

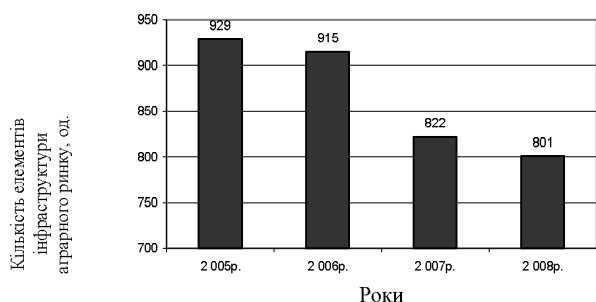

Рис. 1. Кількість елементів інфраструктури аграрного ринку

Одеська область включає в собі 26 районів, кожен з яких має різну кількість населених пунктів. Найменшу кількість населених пунктів має Ренійський район — 7 одиниць, а найбільшу — Роздільнянський район — 86 населених пунктів.

В 2008 році по кількості елементів інфраструктурного забезпечення перше місце посідає Комінтернівський район — 57 одиниць, на другому місці знаходиться Іванівський район — 39 одиниць, а на 3-му — Фрунзівський район — 32 одиниці. В порівнянні з попереднім 2007 роком спостерігається підвищення кількості елементів інфраструктури аграрного ринку тільки по Ананівському, Кодимському, Красноокнянському, Татарбунарському районах (див. таблицю).

Таблиця

Динаміка забезпеченості інфраструктурою аграрного ринку по районам Одеської області, %

Райони Одеської області	2006 рік по відношенню до 2005 року	2007 рік по відношенню до 2006 року	2008 рік по відношенню до 2007 року
1	2	3	4
Ананівський	100	100	138
Арцизький	108	93	100
Балтський	105	125	100
Березівський	100	100	100
Б.-Дністрівський	113	94	100
Біляївський	44	33	100
Болградський	95	100	60
В.-Михайлівський	100	105	95
Іванівський	73	143	91
Ізмаїльський	93	67	94
Кілійський	69	145	75
Кодимський	184	53	103
Комінтернівський	101	83	100
Котовський	88	15	100
Красноокнянський	125	100	110
Любашівський	100	100	100
Миколаївський	93	96	100
Овідіопольський	100	100	100

Закінчення табл.

1	2	3	4
Роздільнянський	107	81	100
Ренійський	92	100	100
Савранський	100	100	100
Саратський	100	100	100
Тарутинський	93	97	69
Татарбунарський	100	87	111
Фрунзівський	100	110	94
Ширяївський	96	91	95

Протягом чотирьох досліджуваних років найбільшу кількість одиниць серед елементів інфраструктури аграрного ринку Одеської області склали заготівельні пункти — 361 одиницю в 2008 році, а найменшу — аукціони — всього 3 одиниці (рис.2).

Характеризуючи елементи інфраструктури аграрного ринку Одеського регіону, можна зазначити про те, що переважна більшість функціонуючих нині — прибут-

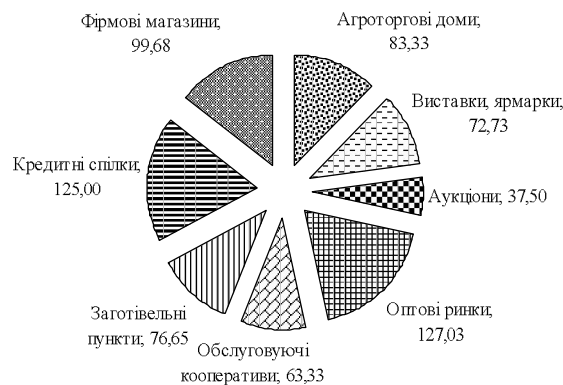

Рис. 2 Динаміка одиниць інфраструктури аграрного ринку за її елементами у 2008 році (у % до базисного 2004 року)

кові. Ті організації, які в процесі своєї діяльності отримали статус “неприбуткові” в ближньому майбутньому були ліквідовані і припиняли свою діяльність. Жодна з неприбуткових організацій не змогла підвищити ефективність свого існування з метою зміни статусу на “прибутковий”.

Висновки. Отже, проаналізувавши забезпеченість елементами інфраструктури аграрного ринку Одеської області, можна зробити висновок, що на протязі досліджуваних нами чотирьох років спостерігається стрімка тенденція спаду кількісного його складу.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Саблук П.Т.* Основи організації сільськогосподарського ринку / Саблук П.Т., Карич Д. Я., Коваленко Ю.С., К. — 2002 р. 118—151 с.
2. *Чернявський И.Ф.* Реализация сельскохозяйственной продукции и эффективность производства / Чернявский И.Ф. М., “Колос”, 1974. — 159 с.
3. *Іванух Р.А.* Аграрна економіка і ринок. / Іванух Р.А., Дусановський С.Л., Білан Є.М. — Тернопіль: Економічна думка, 2003 р. — 256 с.
4. *Саблук П.Т.* Ринкова трансформація АПК / за редакцією П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Є. Мазнева. Ч1 Соціально — економічні проблеми розвитку села. — К.: ІАЕ, 2002р., с. 440
5. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Надійшла до редколегії 20.03.09 р.